

**Lp Eesti Vabariigi peaprokurör Lavly Lepp
Riigiprokuratuur
Wismari 7, Tallinn**

11.07.2018

**Hubert Hirve kaitsja
Vandeadvokaat Sven Sillar**

TAOTLUS

**Riigiprokurör Kati Reitsaku taandamiseks
kriminaalasjas 1-18-1299
ja
tema suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks.**

KrMS § 52 lg 1 kohaselt on prokurör kohustatud kriminaalmenetlusest taanduma käesoleva seadustiku § 49 lõigetes 1 ja 6 sätestatud alustel. KrMS § 53 kohaselt juhul, kui prokurör ei ole taandunud käesoleva seadustiku § 49 lõigetes 1 ja 6 sätestatud alustel, võib kahtlustatav, süüdistatav, kannatanu, tsiviilkostja, kolmas isik või kaitsja esitada tema taandamise taotluse. Kohtueelses menetluses lahendab prokuröri vastu esitatud taandamistaotluse riigiprokuratuur määrusega taotluse esitamisest alates viie päeva jooksul.

KrMS § 49 lg 6 - kui kohtunik leiab, et ta ei saa olla erapooletu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata põhjusel, esitab ta taandamistaotluse käesoleva seadustiku §-s 49(1) ettenähtud korras. Riigikohtu lahendis 3-1-1-63-13 punktis 20.1 on selgitatud, et kohus pidanuks ennast taandama, kui kolmandatele isikutele jääb mulje, et ta ei ole asjas objektiivne.

KrMS § 267 lg 4(1) kohaselt kõrvaldab kohus kohtumenetlusest prokuröri, kes on näidanud ennast asjatundmatuna.

Käesoleval juhul koostas Riigiprokurör Kati Reitsak 03.07.2018 taotluse Advokaadibüroo Sven Sillar läbiotsimiseks ja valdusesse sisenemiseks. Sellele taotlusele tuginedes võtsid politseinikud 05.07.2018 advokaadibüroost kaasa kahtlustatava Hubert Hirve poolt enda kaitsjale seoses kaitsetegevusega antud andmekandjad 60 leheküljel. Läbiotsimistaotluses on kirjas järgmine Kati Reitsaku poolt koostatud tekst: *Advokatuuriseaduse kohaselt ei või advokaati kutsetegevusest tulenevatel asjaoludel kinni pidada, läbi otsida ega vahistada, välja arvatud maa- või linnakohtu määruse alusel. Kuigi advokatuuriseaduse § 43 lõike 5 teise lause kohaselt ei või advokaadi kutsetegevusest tulenevatel asjaoludel läbi otsida ka advokaadibürood,*

mille kaudu ta õigusteenust osutab, siis KrMS § 91 lg 3 kohaselt on advokaadibüroo läbiotsimine lubatav kohtumääruse alusel.

Kaitsjana tahaks siinkohal „ehtansiplikult“ karjatada – tule taevas appi, kuidas selliste juriidiliste teadmistega isik saab töötada Riigiprokuratuuris. Iga esimese kursuse Tartu Ülikooli õigusteaduskonna tudengi teab, et advokaadile usaldatud andmed on konfidentsiaalsed (Advokatuuriseaduse § 43 lg 2), advokaadi poolt õigusteenuse osutamisega seotud teabekandjad on puutumatud (Advokatuuriseadus § 43 lg 3), millele korrespondeerib neid sätteid realiseeriva ja tagavana põhimõtte, et advokaadi kutsetegevusest tulenevatel asjaoludel ei või läbi otsida advokaadibürood, mille kaudu ta õigusteenust osutab (Advokatuuriseaduse § 43 lg 5). Tundub uskumatuna, et need põhimõtted on võõrad riigiprokurörile.

Osundatud sätetega reguleeritakse kriminaalmenetluses menetlusaluse isiku kaitseõiguse sisu ja olemust. Praegusel juhul riigiprokurör isegi ei väida, et advokaadibüroo läbiotsimine ei olnud seotud kutsetegevusega, so kahtlustatava Hubert Hirve kaitsmisega ning tegemist ei olnud kaitsealuse poolt kaitsjale usaldatud andmetega. Advokaadibüroost ära võetud, kuid eelnevalt kahtlustatava poolt advokaadist kaitsjale vahetult või kirjateel üle antud konfidentsiaalsed kirjalikud andmed sisaldasid üksnes mõtteid ja ideid, kuidas kaitseplaani teostada ja realiseerida.

Riigiprokuröri õiguslike teadmiste diletantsust kinnitabki veenvalt KrMS § 91 lg 3 alusel tehtud järeldus – prokuröril on alati ja piiranguteta õigus korraldada advokaadibüroos läbiotsimist, ükski seadus justkui ei sea selleks piiranguid. Tegelikult ei ole see aga nii. KrMS sätestab üksnes põhimõtte, et kui tõesti on õiguslikult võimalik advokaadibürood läbi otsida (nt kui advokaat on kahtlustatav kuriteos), siis saab see toimuda ainult kohtumääruse alusel. Millal aga obligatoorselt (mitte kunagi, mitte mingil asjaolul) ei tohi advokaadibürood läbi otsida, on sätestatud läbiotsimise erinormina Advokatuuriseaduse §-s 43 lg 5. Just sellisel alusel, mil iialgi ei tohi advokaadibürood läbi otsida, korraldas prokurör advokaadibüroos läbi otsimise.

Kui korraks püüda jaatada riigiprokuröri arusaama, et advokaadibüroo läbi otsimisel ei peagi juhinduma Advokatuuriseaduse §-dest, siis paratamatult ei leiaks me vastust küsimusele, miks seadusandja üldse on pidanud vajalikuks Advokatuuriseaduse § 43 lg- te 3 ja 5 sätestamise ning mis oli seadusandja ideeks ja eesmärgiks, kui prokuratuur ja kohus saaksid Advokatuuriseaduses sätestatust mööda KrMS §-le 91 tuginedes.

Seega ilmselgelt on riigiprokurör Kati Reitsakul sügavaid puudjääke läbiotsimise õiguslikust regulatsioonist, kaitseõiguse regulatsioonist ja olemusest ning ületamatuid raskusi kriminaalõigust reguleerivates normides üld- ja erinormi määratlemisel. Kõike seda on ta väga selgelt ja ühemõtteliselt väljendanud 03.07.2018 Harju Maakohtule esitatud advokaadibüroo läbiotsimise taotluses. Seejuures ei muuda riigiprokuröri asjatundmatust asjatundlikuseks ka asjaolu, et Harju Maakohtu kohtunik Jaanika Kallin

on oma allkirjaga viseerinud riigiprokuröri taotluse. Seda kas kohtunik Jaanika Kallini ilmselgelt seadust ignoreerival (Advokatuuriseaduse § 43 lg 2, 3 ja 5) tegevusel on distsiplinaarsüüteo tunnused lahendab omakorda Riigikohus ja kohtunike distsiplinaarkolleegium.

Teisalt, võib olla riigiprokurör siiski teadis kehtivat seaduslikku regulatsiooni ja keelde ning kogu riigiprokuröri avantüüri eesmärgiks oli kaitsja diskrediteerimine - talle kaitsealuste poolt usaldatud andmed ei ole konfidentsiaalsed ja lekivad politseisse – ning ebamugava kaitsja kõrvaldamine käimasolevast kriminaalmenetlusest. Kui nii, siis selline eesmärk oleks kahetsusväärne ja on käsitletav menetlusõiguste kuritarvitamisena. Kui tõe poolest olnuks nii, siis sellist tegevust tuleks lugeda prokuröri ja prokuratuuri diskrediteerivaks Prokuratuuriseaduse § 31 lg 2 p 2 mõttes.

Mis puudutab aga riigiprokurör Kati Reitsaku taandamise, siis Hubert Hirve kriminaalasjas on üldse väga kaheldav, kas see menetlus saabki enam olla aus ja õiglane. Küll on aga selge, et ülal kirjeldatud minetuse tõttu, ei saa riigiprokurör Kati Reitsak selles kriminaalasja olla enam ausaks ja objektiivseks süüdistajaks. Tema menetluses osalemise tõenäoliseks eesmärgiks saaks olla ainult oma seniste ebaseaduslike tegevuste õigustamine, mitte aga objektiivse tõe väljaselgitamise püüe. Ülal nimetatud Riigikohtu lahendi taustal on Kati Reitsaku erapooletus ja ausus kolmandatele isikutele ilmselgelt näilik ja illusoorne.

Käesoleval juhul on selge, et advokaadibüroo ebaseadusliku läbi otsimise põhjustas Riigiprokurör Kati Reitsaku ebapiisavad teadmised menetlusõigusest, mis tõid kaasa olukorra, et ta täitis oma ametikohustusi mittekohaselt Prokuratuuriseaduse § 31 lg 2 p 1 mõttes, mistõttu ülaltoodust tulenevalt

Palun:

- 1. Taandada kriminaalasja 1-18-1299 menetlusest riigiprokurör Kati Reitsak.**
- 2. Algatada riigiprokurör Kati Reitsaku suhtes distsiplinaarmenetlus.**

Lugupidamisega

Sven Sillar
Vandeadvokaat